

La digitalització transforma el sistema cultural

Publicat per [Interacció, projecte editorial del CERC](#) [1] el 30/07/2014 - 13:42 | Última modificació: 25/09/2026 - 07:56

Dinàmiques digitals a Catalunya. La creació, la producció i la difusió culturals davant la digitalització, elaborat per Xavier Cubeles per encàrrec del CoNCA, parteix d'una idea que ja comença a resultar decisiva: **la digitalització no és simplement la incorporació de noves eines al sector cultural, sinó una transformació de les condicions en què la cultura es crea, circula, es consumeix i s'organitza**. L'informe vol convertir aquesta diagnosi en una agenda d'actuació capaç d'orientar l'adaptació de les activitats culturals i creatives de Catalunya.

Dinàmiques digitals
a Catalunya
La creació, la producció i la difusió
culturals davant la digitalització

Publicat en un moment en què les polítiques culturals intenten comprendre l'abast de la revolució digital, el document adopta deliberadament una perspectiva àmplia. La seva mirada no queda restringida a les indústries culturals: relaciona cultura, economia, tecnologia i transformacions socials, i considera conjuntament les activitats artístiques, les indústries culturals, altres activitats creatives i les activitats TIC vinculades als drets de propietat intel·lectual. Aquesta amplitud respon a la convicció que les fronteres entre aquests àmbits s'estan fent més permeables.

la qüestió digital no consisteix tant a traslladar la cultura a nous suports com a comprendre un ecosistema cultural que està canviant les seves regles de funcionament.

L'informe identifica onze grans transformacions. Entre les més significatives hi ha el creixement extraordinari de l'oferta cultural disponible, la diversificació dels formats, l'aparició de noves formes de comunicació, l'organització en xarxa, la globalització dels intercanvis culturals, les noves possibilitats de col·laboració, la necessitat d'adquirir competències digitals i l'emergència de formes diferents de governança d'Internet. La innovació deixa així de ser una operació puntual per convertir-se en una exigència permanent derivada de la velocitat del canvi tecnològic.

Un dels aspectes més interessants del diagnòstic és que **més oferta no significa necessàriament més diversitat efectiva en el consum**. La capacitat digital de produir, emmagatzemar i distribuir continguts multiplica les possibilitats d'accés, alhora que converteix l'atenció en un recurs escàs. Uns pocs productes poden concentrar una part molt important de la visibilitat mentre una enorme quantitat de continguts queda situada en la denominada *long tail*. Per als agents culturals, conèixer les audiències i disposar de capacitat per captar-ne l'atenció adquireix, per tant, un valor estratègic.

La transformació afecta també la mateixa naturalesa dels productes culturals. L'informe diferencia entre la simple digitalització d'obres preexistents i les formes culturals concebudes des del principi a partir de les possibilitats del nou entorn: jocs digitals, narratives interactives, mitjans locatius, experiències immersives, estratègies *cross media*

o narratives transmèdia. Això exigeix perfils capaços de combinar creativitat artística i coneixement tecnològic. Al mateix temps, continuen vigents dues característiques estructurals de l'economia cultural: cada obra funciona en gran mesura com un prototip i el seu resultat comercial manté un grau elevat d'incertesa.

La xarxa modifica igualment els sistemes d'intermediació. Les estructures tradicionals de distribució conviuen amb plataformes, xarxes i formes de comunicació en què creadors, intermediaris i usuaris poden ocupar posicions diferents de les que tenien en les cadenes culturals convencionals. Per això, l'informe no interpreta Internet com un simple canal addicional, sinó com un espai que altera les relacions entre els actors culturals i obre possibilitats de cooperació i organització en xarxa.

Aquesta perspectiva condueix també al terreny de les polítiques públiques. El document situa la cultura dins les agendes digitals de Catalunya i Espanya i planteja qüestions relatives a infraestructures, formació, innovació, continguts digitals, dades obertes, propietat intel·lectual i governança. La transformació digital reclama, en aquesta lectura, una actuació transversal que no pot quedar circumscrita a una política sectorial de suport a les indústries culturals.

El treball es planteja explícitament com un punt de partida obert i progressiu. Es basa, entre altres fonts, en entrevistes a dinou persones procedents dels àmbits de la cultura, l'economia, la tecnologia, els mercats i els nous formats artístics. El resultat ha d'alimentar l'**Agenda digital en creació, producció i difusió cultural a Catalunya**, vinculada al marc de l'Agenda Digital per a Catalunya 2020.

Nota de l'editor (2026). Llegit avui, l'interès de l'informe rau menys en les tecnologies concretes que descriu, inevitablement vinculades al panorama de 2014, que en haver identificat alguns dels desplaçaments estructurals que després s'han aprofundit: la disputa per l'atenció, el pes dels intermediaris digitals, la centralitat de les dades, la producció en xarxa i la necessitat de competències híbrides. Alhora, la perspectiva de l'època encara confia força en la digitalització com a ampliació de l'accés i de les possibilitats de creació. Una lectura actual obliga a afegir preguntes que aleshores tenien menys centralitat: **qui controla les infraestructures i les plataformes, com operen els sistemes algorítmics de visibilitat, com es distribueix el valor generat i fins a quin punt l'ampliació potencial de l'accés redueix realment les desigualtats culturals**. El mateix problema de l'atenció que l'informe detectava ja permetia intuir que abundància i democratització no eren necessàriament equivalents.

Referència

Cubeles, X. (2014). *Dinàmiques digitals a Catalunya: La creació, la producció i la difusió culturals davant la digitalització*. Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (CoNCA).

[Consulta el document al repositori del Departament de Cultura](#) [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Etiquetes: cultura digital

Etiquetes: innovació cultural

Etiquetes: sectors culturals i creatius

Etiquetes: accés a la cultura

Etiquetes: governança cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2014/digitalitzacio-transforma>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <http://hdl.handle.net/20.500.12368/14280>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/5253>